

3.2. *Alternative afgiftsgrundlag*

Grundlaget for en afgift på bekæmpelsesmidler kan i teorien bestå af en række forskellige elementer eller kombinationer af elementer. Nogle af disse elementer vil alene kunne bære en afgift af et større omfang. Andre vil ikke ved nærmere overvejelse være hensigtsmæssige ud fra eksempelvis miljømæssige eller administrative årsager.

Afgiftsgrundlaget for en afgift på bekæmpelsesmidler kunne alternativt til værdiafgiften bestå af et eller flere af følgende elementer:

- A. Belastningsindeks
- B. Mængden af aktivt stof
- C. Standarddosis (behandlingshyppigheden)

Den ideelle afgift på bekæmpelsesmidler rammer bekæmpelsesmidlernes miljøbelastning direkte. Miljøbelastningen afhænger imidlertid af en lang række forhold, som ikke direkte har noget med det enkelte bekæmpelsesmiddel at gøre. Således vil miljøbelastningen afhænge af hvordan der sprøjtes, klimaet, jordbunden osv. En sådan ideel afgift er med andre ord ikke mulig, da der ville skulle være en ny sats for samme middel, hver gang det blev benyttet.

A. Belastningsindeks

Den ideelle afgift kan tilnærmes ved at afgiftsbelægge bekæmpelsesmidlerne efter et belastningsindeks. Her opgøres miljøbelastningen for de enkelte bekæmpelsesmidler under en gennemsnitlig eller standardiseret anvendelse i Danmark. Dette kræver imidlertid, at man er i stand til at vurdere et bekæmpelsesmiddels samlede miljøbelastning på en lang række parametre som f.eks. giftighed over for fisk eller fugle, nedbrydningsstid, mobilitet etc.

Ved fremsættelsen af Forslag til lov om afgift af bekæmpelsesmidler (L 186 af 7. marts 1995) blev det lovet, at regeringen vil tage spørgsmålet om en afgift baseret på belastningsindeks op, når arbejdet med disse var kommet længere. I forbindelse med udarbejdelsen af nærværende lovforslag er mulighederne igen undersøgt. Det hidtidige arbejde med at udvikle indeks for bekæmpelsesmidlers belastning af miljøet har vist, at det næppe vil være muligt at udarbejde et samlet indeks, bla. fordi det vil indebære, at en lang række usammenlignelige størrelser i givet fald skulle sammenvejes, hvilket der ikke er videnskabelig basis for at gøre.

I praksis vil det således næppe være muligt at opføre et bekæmpelsesmiddels samlede miljøbelastning i en gennemsnitlig anvendelse. En sammenvejning af alle eller flere miljøparametre vil endvidere ikke være

mulig på et objektive grundlag, da det er et politisk spørgsmål, hvordan samfundet skal værdisætte eksempelvis risikoen for kræft hos mennesker i forhold til risikoen for reproduktionsskader hos fugle og risikoen for akutgiftighed for fisk.

Da det i sidste ende er et politisk spørgsmål, hvordan enkelte miljøparametre skal værdisættes i forhold til hinanden, er det dog også muligt at udvælge enkelte miljøparametre. Hvis det således er den politiske holdning, at eksempelvis fundet af bekæmpelsesmidler i grundvandet og drikkevandet er et meget væsentligt miljøproblem, kunne afgiften på bekæmpelsesmidler differentieres efter stoffernes »farlighed« for grundvandet. Alternativt kunne man vælge at lade en del af afgiften afhænge af sundhedsrisikoen eller bekæmpelsesmidlernes giftighed for dyr osv.

Det generelle belastningsindeks kan således ikke konstrueres på en meningsfuld måde, men det har været overvejet om man kunne udvælge et eller flere vigtige delområder og differentiere afgiften på bekæmpelsesmidler efter bekæmpelsesmidlernes skadevirkning på dette eller disse områder. Da der her ville være tale om et partielt billede af miljøbelastningen ville det ikke være hensigtsmæssigt at basere hele afgiften på bekæmpelsesmidler på en enkelt eller nogle få parametre. En enkelt parameter kunne derimod være grundlag for et tillæg til den generelle værdiafgift. Såfremt det var muligt at udarbejde et generelt belastningsindeks kunne dette derimod godt tjene som eneste grundlag for en afgift på bekæmpelsesmidler.

Arbejdet med udarbejdelse af delindeks for bekæmpelsesmidlers påvirkning af enkelte områder som f.eks. landorganismer og mobilitet har dog vist, at dette også indebærer en række faglige problemer, som endnu ikke har kunnet løses.

Problemet med brugen af et delindeks er, at man risikerer at fremme midler der medfører en lille miljøbelastning på netop det område man vælger at differentiere afgiften efter, men som i øvrigt er meget skadeligt på andre områder. Denne problemstilling er dog ikke anderledes for en værdiafgift, hvor billige midler, der her favoriseres, ikke nødvendigvis er mindre miljøbelastende end de dyrere midler. Man må dog gå ud fra, at prisfastsættelsen i et vist omfang afspejler konkurrenceforholdene på markedet indenfor hovedafgrøderne.

Godkendelsesprocedurer

I følge plantebeskyttelsesdirektivet, skal aktivstoffer optages på en fælles EU-positivliste. Produkter vil efter optagelse på positivlisten fortsat skulle godken-